

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Грудень 2021 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 30
Департамент статистики та звітності

Головне

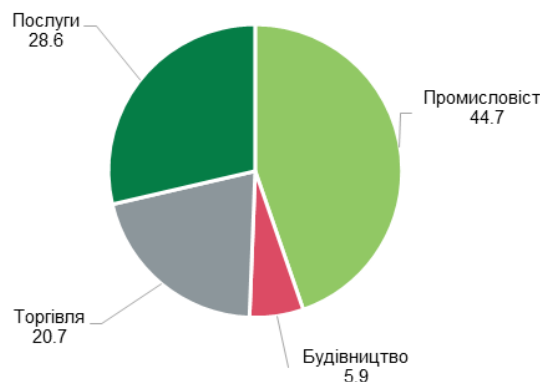
Другий місяць поспіль очікування бізнесу щодо своїх економічних результатів були нижче нейтрального рівня на тлі збереження карантинних обмежень. **Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у грудні знизився до 48.6** (у листопаді – 49.8).

- Стрімке зростання цін на енергоносії, дефіцит сировинних товарів, зростання виробничих витрат, зростання потенціалу розвитку воєнного конфлікту, ускладнення світової епідеміологічної ситуації погіршили оцінки підприємств усіх секторів, що беруть участь у щомісячних опитуваннях.
- Підприємства всіх ВЕД песимістично налаштовані щодо результатів своєї діяльності у найближчій перспективі, найсильніше – сектору будівництва, тренд ділових очікувань якого визначали сезонне скорочення економічної активності та звуження інвестиційного попиту.
- Респонденти прогнозують подальше зростання цін на власну продукцію та послуги на тлі подорожчання сировини і товарів постачальників.
- Збільшення чисельності працівників очікують лише підприємства торгівлі, натомість респонденти промисловості, будівництва та сфери послуг налаштовані на їх скорочення.

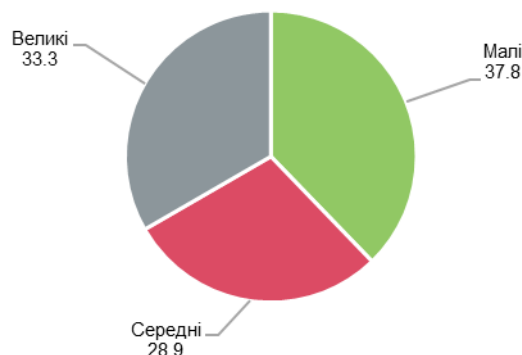
НБУ розпочав публікацію результатів щомісячного опитування в форматі «Відкриті дані». Інформація доступна за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/open-data/api-dev>

Паспорт вибірки

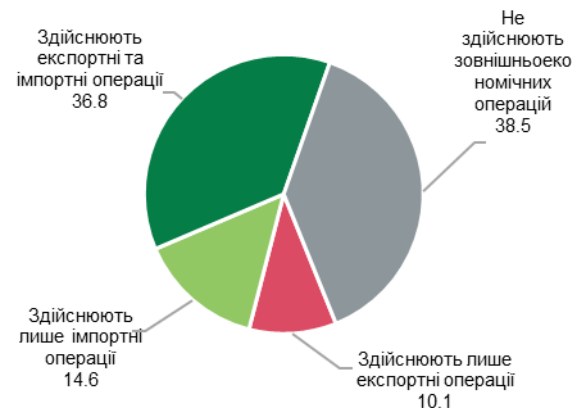
Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

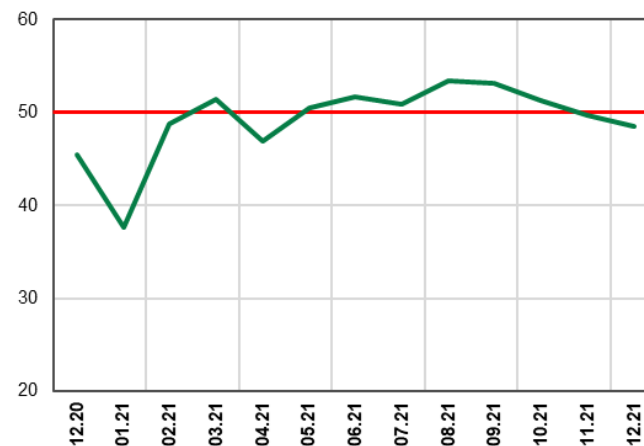

- Час проведення опитування: 06 – 23 грудня 2021 року
- Опитано всього: 405 підприємств
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у грудні порівняно з листопадом

Сектор	Частка сектору у ВВП України (2020 рік), %*	Дифузійний індекс		
		Листопад 2021	Грудень 2021	Зміна до попереднього місяця
Промисловість	30.7	50.7	49.0	-1.8
Будівництво	4.9	50.4	47.2	-3.1
Торівля	23.8	50.0	49.6	-0.3
Послуги	40.6	48.8	47.8	-1.0
ІУДА (в цілому по Україні)	X	49.8	48.6	-1.2

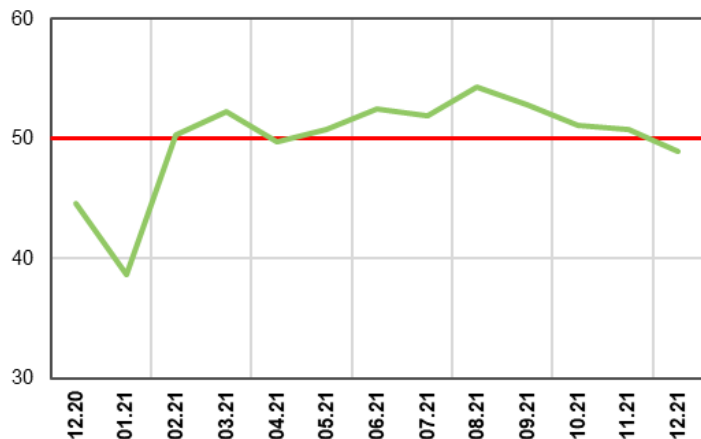
В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлень

Індекс очікування ділової активності

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

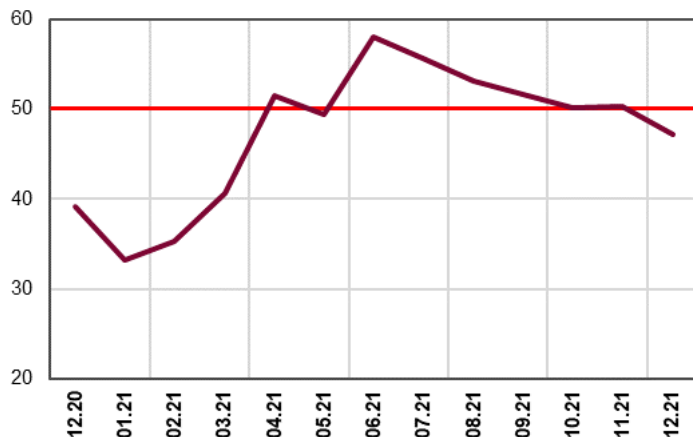
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств промисловості

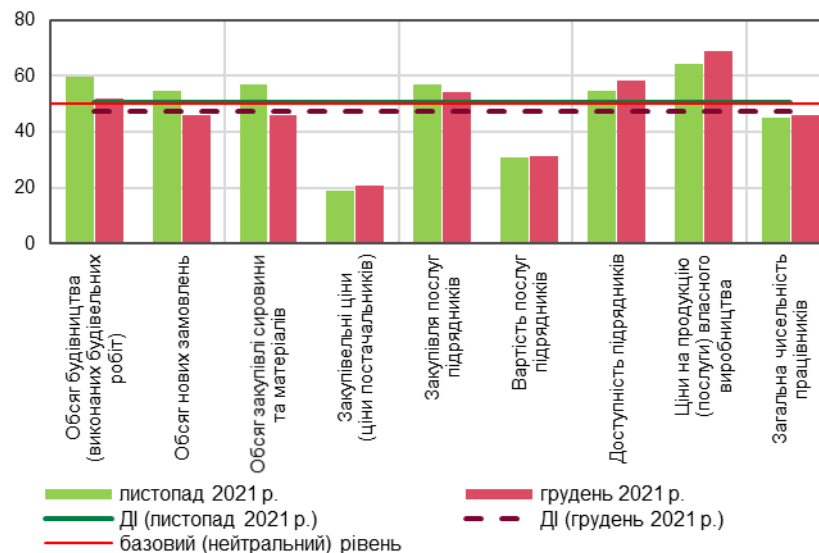
- Підприємства промисловості, **уперше за сім місяців, мали песимістичні оцінки щодо результатів своєї діяльності**: ДІ сектору опустився нижче рівноважного рівня – **49.0** (у листопаді – 50.7).
- Очікувалося скорочення обсягу нових експортних замовлень, а також обсягу незавершеного виробництва: ДІ – 43.3 і 45.0 відповідно (у листопаді – 51.4 і 47.6 відповідно).
- На тлі збереження високих оцінок щодо здорожчання цін на сировину та матеріали, респонденти, як і в попередні місяці, налаштовані на підвищення цін на продукцію власного виробництва: ДІ – 17.1 і 70.4 відповідно (у листопаді – 17.7 і 71.9 відповідно).
- Шостий місяць поспіль **зберігаються песимістичні оцінки щодо чисельності працівників**: ДІ – 48.6 (у листопаді – 47.6).
- Водночас, збереглися позитивні оцінки як щодо **обсягів виготовленої продукції**, так і **обсягів нових замовлень на продукцію**: ДІ – 53.9 та 51.7 відповідно (у листопаді – 57.5 та 53.6 відповідно).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

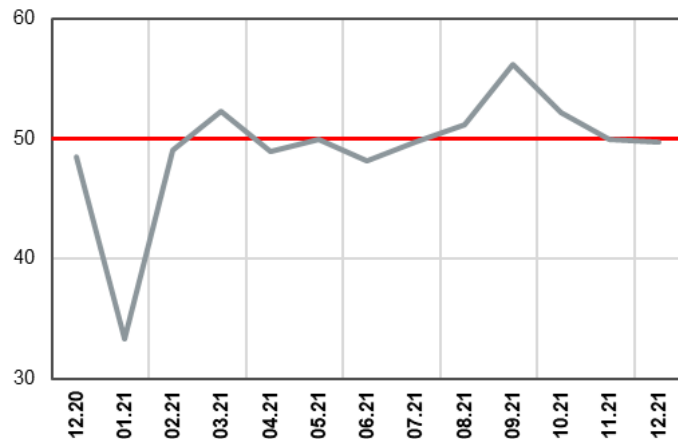
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств будівництва

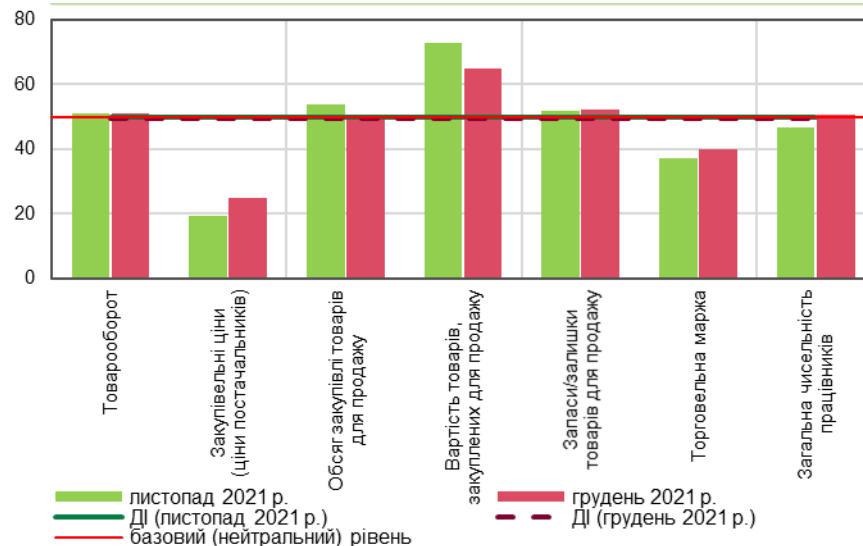
- Після шести місяців оптимістичних оцінок, підприємства будівництва очікували погіршення результатів своєї діяльності: ДІ у грудні знизився до **47.2** (у листопаді – 50.4).
- Через сезонний фактор будівельники очікували зменшення обсягу нових замовлень і, як наслідок, зменшення обсягу закупівлі сировини та матеріалів: ДІ – по 45.8 відповідно (у листопаді – 54.8 та 57.1 відповідно). Водночас збереглися оптимістичні оцінки щодо обсягів виконаних будівельних робіт та закупівлі послуг підрядників: ДІ – 52.1 та 54.2 відповідно (у листопаді – 59.5 та 57.1 відповідно).
- На тлі високих очікувань щодо цін постачальників і вартості послуг підрядників, посилилися оцінки щодо зростання цін на продукцію (послуги) власного виробництва: ДІ – 20.8, 31.3 і 68.8 відповідно (у листопаді – 19.0, 31.0 і 64.3 відповідно).
- Підприємства будівництва і надалі налаштовані на скорочення загальної чисельності працівників: ДІ – 45.8 (у листопаді – 45.2).

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

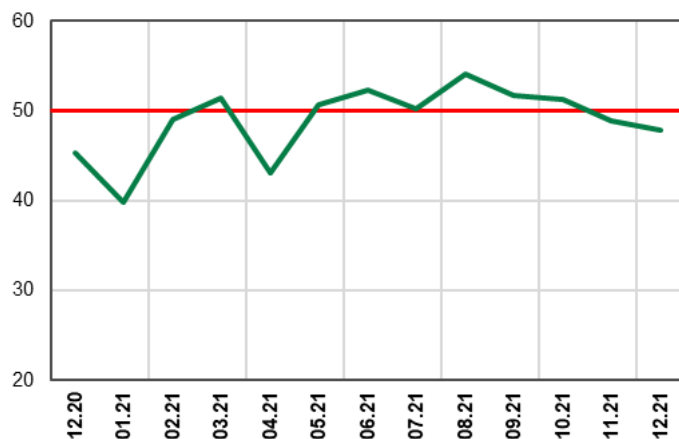
Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств торгівлі

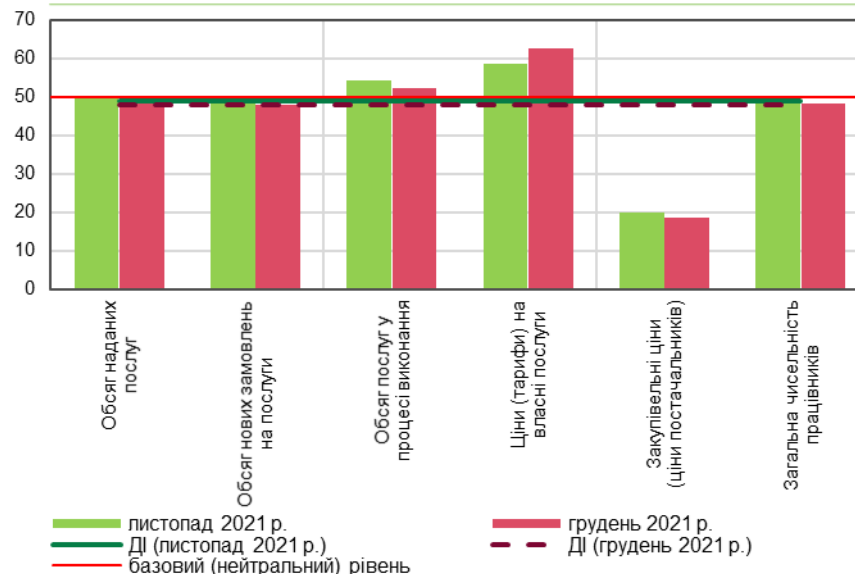
- Очікування підприємств торгівлі погіршилися й опустилися нижче нейтрального рівня: **ДІ знизився до 49.6** (у листопаді – 50.0).
- На тлі високих оцінок щодо зростання закупівельних цін, респонденти не очікували зміни обсягу закупівлі товарів для продажу: ДІ – 25.0 і 50.0 відповідно (у листопаді – 19.5 і 54.0 відповідно). Водночас послабилися очікування щодо зростання вартості товарів, закуплених для продажу: ДІ – 64.9 (у листопаді – 73.0). Також респонденти продовжують очікувати зниження торговельної маржі та зростання запасів/залишків товарів для продажу: ДІ – 39.9 і 52.4 відповідно (у листопаді – 37.4 і 51.7 відповідно).
- Зважаючи на сезонне збільшення попиту, респонденти зберегли **оптимістичні очікування щодо обсягу товарообороту**: ДІ – 51.2 (у листопаді – 51.1).
- На відміну від інших секторів, **підприємства торгівлі позитивно налаштовані щодо загальної чисельності працівників**: ДІ – 50.6 (у листопаді – 46.6).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств сфери послуг

- Другий місяць поспіль підприємства сфери послуг очікували погіршення своїх економічних результатів: ДІ в грудні **знизився до 47.8** (у листопаді – 48.8).
- На тлі очікування незмінного обсягу наданих послуг, підприємства **були налаштовані на зменшення обсягу нових замовлень**: ДІ – 50.0 та 47.8 відповідно (у листопаді – по 50.0). Водночас **очікувалося зростання обсягу послуг у процесі виконання**: ДІ – 52.2 (у листопаді – 54.1).
- Респонденти сектору **посилили свої оцінки щодо зростання цін (тарифів) на власні послуги на тлі очікуваного підвищення закупівельних цін**: ДІ – 62.5 і 18.5 відповідно (у листопаді – 58.6 і 20.0).
- На відміну від попереднього місяця, **очікувалося скорочення загальної чисельності працівників**: ДІ – 48.3 (у листопаді – 50.0).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у грудні 2021 року

% відповідей

Показник	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	32	44	24
Обсяг нових замовлень на продукцію	28	47	25
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	16	55	29
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	13	64	23
Залишки готової продукції	18	50	32
Запаси сировини та матеріалів	24	45	31
Ціни на сировину та матеріали	68	30	2
Ціни на продукцію власного виробництва	44	52	3
Загальна чисельність працівників	11	75	14

Дані опитування підприємств будівництва у грудні 2021 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	38	29	33
Обсяг нових замовлень	25	42	33
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	29	33	38
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	58	42	0
Закупівля послуг підрядників	33	42	25
Вартість послуг підрядників*	38	63	0
Доступність підрядників	25	67	8
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	42	54	4
Загальна чисельність працівників	13	67	21

Дані опитування підприємств торгівлі у грудні 2021 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	36	31	33
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	54	43	4
Обсяг закупівлі товарів для продажу	36	29	36
Вартість товарів, закуплених для продажу	49	32	19
Запаси / залишки товарів для продажу*	29	38	33
Торговельна маржа	10	61	30
Загальна чисельність працівників	12	77	11

Дані опитування підприємств сфери послуг у грудні 2021 року

% відповідей

Показник	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	28	43	28
Обсяг нових замовлень на послуги	27	42	31
Обсяг послуг у процесі виконання	28	49	23
Ціни (тарифи) на власні послуги	26	73	1
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	63	37	0
Загальна чисельність працівників	6	84	9

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **ІОДА** – середньозважений показник відповідно до внеску секторів у ВВП України.

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)